

1

Tablica upamiętniająca pierwszych mieszkańców Hajnówki (Park Kieszonkowy przy rondzie im. Ks. Mirona Chodakowskiego)
 Tablica powstała dzięki działaniom Stowarzyszenia Potomków Pierwszych Hajnowian. Stowarzyszenie zawiązało się w 2015 r. Za główną przesłankę uznało pamięć o swoich przodkach i popularyzowanie wiedzy o prapoczątkach Hajnówki.

2

Pomnik „W 150 rocznicę Powstania Styczniowego” (Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego)
 Tablica jest wspólną inicjatywą rodzin żołnierzy, Miejskiej Biblioteki Publicznej i Stowarzyszenia A la Longue, dobrym duchem i pomysłodawcą odnajdywania "Andersowców" jest hajnowianin Aleksander Prokopiuk.
 Tablicę ufundował Sławomir Kosidło - wnuk strz. Wojciecha Piwowarczyka.

3

Pomnik im. plut. Bolesława Bierwiazonka - bohaterskiego obrońcy Hajnówki przed najazdem hitlerowskim 1939 r. (ul. Stefana Batorego/3 Maja)
 Odświeżony 7 września 1985 r. u zbiegu ulic 1 Maja i L. Waryńskiego (obecnie 3 Maja i S. Batorego). Składa się z postumentu, na którym utwierdzono kamień z tablicą pamiątkową upamiętniającą bohaterską postać kpr. Bolesława Bierwiazonka, pośmiertelnie mianowanego plutonowym oraz odznaczonego dwukrotnie Krzyżem Walecznych. Jego autorem jest Wiktor Kabac. „Pamięci bohaterskiego obrońcy Hajnówki przed najazdem hitlerowskim 1939 r. plutonowego Bolesława Bierwiazonka odznaczonego dwukrotnie Krzyżem Walecznych, dowódcy CKM- u podczas walk Pułku 3 Strzelców Konnych. Społeczność Hajnówki, Towarzystwo broni. Wrzesień 1985 r.

4

Tablica upamiętniająca żołnierzy walczących o Monte Cassino (Miejskiej Biblioteki Publicznej w Hajnówce)
 Tablica pamiątkowa, poświęcona żołnierzom z Hajnówki i powiatu hajnowskiego, walczących pod Monte Cassino. Pomysłodawcą tego wydarzenia był Pan Aleksander Prokopiuk.

5

Pomnik Ofiar Wojny, Przemocy i Represji (skwer dr. Wasilewskiego)

Na Skwerku dr Wasilewskiego, którego autorami są Wiktor Kabac i Tadeusz Markiewicz. Powstał w 1991 r. w miejscu pomnika-czołgu ustawionego tam w 1976 r.

6

Mogiła Wojenna (ul. 3 Maja)

Cmentarz żołnierzy niemieckich i rosyjskich z okresu I wojny światowej – napis na obelisku autorstwa Jarosława Perszki głosi, że „Tu spoczywa 32 nieznanych żołnierzy niemieckich i 9 żołnierzy rosyjskich poległych w latach 1914-1918 r. mimo, że Niemcy wkroczyli na nasze tereny w 1915 roku. Cmentarz znajduje się przy ul. 3 Maja, naprzeciwko Parku Wodnego.

7

Cmentarz Wojenny Żołnierzy Armii Radzieckiej (ul. 3 Maja)

Cmentarz wojenny żołnierzy radzieckich - z okresu II wojny światowej znajduje się przy ul. 3-go Maja, po prawej stronie ulicy na wyjeździe z Hajnówki do Białowieży poświęcony pamięci spoczywających na tym cmentarzu oficerów i żołnierzy Armii Czerwonej poległych w walce z Niemcami w Hajnówce i jej okolicach w czerwcu 1941 r. i w lipcu 1944 r."Liczba pochowanych: 1239. Liczba zidentyfikowanych: 6.

8

Pomnik Ofiar Zbrodni Niemieckich Zamordowanych w latach 1941-1943 (ul. 3 Maja 60)

9

Miejsce straceń 142 mieszkańców Hajnówki i okolic zamordowanych przez hitlerowskich barbarzyńców w dniach 12.05.1942 r. i 17.09.1943 r.

Znajduje się na terenie starej żwirowni na skraju Puszczy Białowieskiej w Leśnictwie Kryniczka w oddziale 355Aa (na przedłużeniu ul. Białowieskiej). W jego skład wchodzi metalowy krzyż, u podnóża którego leży kamień z przymocowaną płytą zawierającą napis, Miejsce straceń 142 mieszkańców Hajnówki i okolic zamordowanych przez hitlerowskich barbarzyńców w dniach 12.05.1942 i 17.09.1943]]. W głębi z lewej strony trzy rzeźby w drewnie wysokości 7-9 m autorstwa rzeźbiarza Tadeusza Markiewicza. Z prawej strony rzeźba w kamieniu przedstawiająca krzyże prawosławny i katolicki oraz napis w dwóch językach „Kamienie krzyczeć będą na niebieskim tle.

Cmentarz żołnierzy Polskich z 1920 r. (ul. Łagodna)

Mogiła żołnierzy polskich z wojny 1920 roku - do 1939 r. w lesie przy warszawskim torze kolejowym znajdowała się ogrodzona mogiła z drewnianym krzyżem mogiła polskich jeńców wojennych pomordowanych przez wojska Tuchaczewskiego. Mogiła została sprofanowana w 1939 r. po zajęciu Hajnówki przez wojska sowieckie za cichym przyzwoleniem nowych władz. Z ich inspiracji urządzono tu wysypisko śmieci. W 1990 r. z inicjatywy proboszcza - 351 ks. A. Trochimiak na miejscu mogiły postawiono krzyż i ogrodzenie. Pierwsze uroczystości patriotyczne odbyły się przy tym krzyżu w listopadzie 1990 r. Od tego czasu 15 sierpnia i 11 listopada katolicy składają na mogile kwiaty. Gdy we wrześniu 2007 roku radny Bogusława Łabędzki wystosował do burmistrza Hajnówki prośbę o zainteresowanie się mogiłą na Międzytorach i wykorzystanie tego historycznego miejsca do obchodów miejskich uroczystości patriotycznych, w odpowiedzi Burmistrz wystosował do proboszcza parafii p.w. Świętych Cyryla i Metodego pismo z prośbą o znalezienie na cmentarzu katolickim godziwego miejsca na szczątki pogrzebanych tam żołnierzy, co wywołało oburzenie środowiska katolickiego. W 2010 roku podczas uroczystości z okazji Święta Niepodległości poświęcono nowy okazały krzyż, który zastąpił dotychczasowy skromny krzyż.

10

11

Pomnik „Pamięci żołnierzy pułku 3 Strzelców Konnych im. hetmana Stefana Czarneckiego wrzesień-październik 1939” (ul. Parkowa)

Kamień z tablicą pamiątkową odsłonięty w Parku Miejskim w 1982 r., w obecności uczestników Zjazdu Koła Żołnierzy tego Pułku, autorstwa Wiktora Kabaca. Powstał dla upamiętnienia walk III Pułku Strzelców Konnych w obronie Hajnówki 17 września 1939 r. Napis na tablicy głosi: „Pamięci żołnierzy Pułku 3 Strzelców Konnych im Hetmana Stefana Czarneckiego. Wołkowysk, Czerwony Bór, Hajnówka, Kalenkowicze, Kalinowy Dół, Kosiny. Wrzesień, październik 1939. Koledzy 1981 r.

12

Kamień z tablicą pamiątkową upamiętniający powstanie Hajnówki (ul. Marszałka J. Piłsudskiego)

Obok Banku Spółdzielczego ustawiony jest kamień z tablicą pamiątkową upamiętniający powstanie Hajnówki. Został odsłonięty w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości.

Pomnik ofiar mordu w okresie okupacji sowieckiej

W dzielnicy Judzianka, wzniesiony ku czci i pamięci piętnastu mieszkańców Siemiatycz i okolic rozstrzelanych przez NKWD w dniu 23 czerwca 1941 roku. Powstał dzięki staraniom rodzin pomordowanych oraz pomocy ks. Alfonsa Trochimiaka, proboszcza parafii Podwyższenia Krzyża Św. w Hajnówce, znanego społecznika inż. Kazimierza Kubackiego oraz Związku „Solidarność”. Projekt pomnika opracował Wiktor Kabac. Materiału na krzyż dostarczyły PKP. Prace techniczne i montaż wykonały Hajnowskie Zakłady Przemysłu Maszynowego Leśnictwa, wsparcia finansowego udzielił Burmistrz Miasta. Odświeżenie pomnika odbyło się w Święto Narodowe 11 Listopada 1991 roku. Poświęcenia dokonał ks. biskup Władysław Jędruszek. Na miejscu zbrodni znajduje się Krzyż, dwa potężne głazy i tablica z napisem i dedykacją „Pamięci ofiar zbrodni dokonanej w tym miejscu przez NKWD 23.VI.1941 r. na 16 mieszkańcach Siemiatycz i okolic|.. W 2010 roku pomnik został odrestaurowany staraniami Koła Terenowego Związku Sybiraków w Hajnówce i pomocy finansowej Starostwa Powiatowego. Patronat nad pomnikiem sprawuje Szkoła Podstawowa nr 3.